

Nidingens Fågelstation - verksamhet 2006

Mikael Hake, Tommy Järås & Jan Wärnbäck

Inför varje säsong på Nidingens Fågelstation är frågorna många. Hur blir det med bemanningen? Skall vi nå över 10 000 märkta fåglar? Kommer vi att fånga eller observera några ovanliga arter? Kommer det att bli en bra havsfågelhöst? Dessa frågor och många andra får sina svar nedan där vi redovisar resultat från verksamheten 2006. Om du vill ha mer information så är du välkommen att besöka oss på vår hemsida: www.gof.nu/Nidingen.

Under 2006 var Nidingens Fågelstation bemannad 196 dagar under perioden 2 april–10 november. Dessutom gjordes ett endagensbesök 20 februari. Personal saknades på ön under perioderna 1–5, 8–10 och 18–24 juni, samt 21–25 augusti och 2–9 september. Bemanningen låg med andra ord i nivå med den vi hade 2005.

Verksamheten under året utgjordes liksom tidigare i huvudsak av ringmärkning, häckfågelinventering, samt observationer av rastande och förbisträckande fåglar. Dessutom fick vi fortsatt förtroende av Kungsbacka kommun, Fastighetsverket och Länsstyrelsen i Hallands län att vara ansvariga för skötsel av ön, guidning av turister, mm. Detta gav oss ett välbehövligt ekonomiskt tillskott.

En ny företeelse under 2006 var att man började bedriva kommersiell uthyrningsverksamhet av öns samtliga fastigheter förutom vår lägenhet. Detta innebar att bäddar hyrdes ut till naturintresserade turister, deltagare i företagskonferenser och fester, mm. Ansvarig för verksamheten var Calle Sjöberg, Väröbacka.

Ringmärkning

Totalt ringmärktes 9 670 fåglar, varav 434 boungar, under året. Trots bra bemanning och hög fångstinsats lyckades vi alltså inte komma över 10 000-strecket i år heller. Bästa dagen under våren blev 25 april med 503 märkta. Under hösten var högsta dagssumman 254 individer 28 september. De tre dominerande arterna under året var lövsångare (1 895), rödhake (1 241) och ängspip-lärka (876).

Vadarfångsten var den sämsta någonsin om man bortser från några år i mitten av 1990-talet då

nästan inga fångstförsök gjordes. Den klena utdelningen kan ha berott på dålig fångförekomst längs Nidingens stränder i juli och augusti och det högtrycksbetonade vädret som då rådde. Kärrsnäppa (50 ex.), drillsnäppa (24) och ros Karl (4) är exempel på arter som fångades i antal som är långt under de normala.

Positivt var dock att insektsätarna fångades i goda antal, exempelvis ärtsångare (159 ex.), törnsångare (98), rödstjärt (264) och svarthätta (128). Likaså finkarna uppvisade bra märksiffror. Här låg grönfinken i topp (808 ex.), en årssumma som endast överträffas av de 2 033 individer som märktes 1990. Den relativt nya häckfågelarten vattenrall hade ett kanonår med 18 märkta. Tidigare under åren har bara 11 ex. märkts på ön. Ny märkart blev storskarv som fångades på kvällen 31 oktober. Totalt har nu 165 arter ringmärkts på ön sedan starten 1980. Nedan följer en månadsvis redovisning av ringmärkningen 2006.

April: Verksamheten kördes igång 2 april och slutsumman för månaden blev 1 959 ringmärkta fåglar, vilket är ca 700 under medelantalet för 1980-talet. Bästa dagen i månaden (och för året) blev den 25:e med 503 ex. Rödhake dominerade denna dag med 320 ex., och en annan art som noterade en hög siffra var gärdsmyg med 37 ex., vilket är den bästa dagssumman på våren genom tiderna. Denna dag fångades även tidiga säv- och rörsångare med var sitt exemplar, och likaså togs en av årets tre göktytor. De övriga två togs dagen innan.

Stationens sjätte stenknäck och årets enda ringtrast fångades den 20:e. Den 4:e sågs och fångades för första gången stjärtmesar (6 ex.) på våren. Över

huvud taget är det väldigt få gånger som stjärtmes har hälsat på oss på Nidingen.

Den 24:e märktes totalt 360 ex., vilket var månadens näst bästa dag. Höga antal noterades för taltrast (25 ex.) och björktrast (8). För dessa arter var det fjärde, respektive näst bästa fångstdagen hittills. Denna dag fångades även hela 80 gransångare, vilket är näst bästa dagssumman för arten.

Maj: Lövsångare dominerade kraftigt och stod för 1 120 av månadens 1 983 ringmärkta fåglar. Totalsumman får betraktas som hög, då den ligger i nivå med genomsnittet för 1980-talets majsiffror. Månaden började bra med ett snitt på 133 märkta fåglar per dag de första åtta dagarna. Därefter minskade antalet fångade fåglar för åter öka fram till månadens toppdag som inföll den 18:e. Då märktes 247 ex. Förutom lövsångare (73 ex.), som var bästa fångstart denna dag, så uppvisade även trädgårdssångare (53), ärtsångare (43) och rörsångare (38) höga antal. För ärtsångaren var det den näst högsta dagssumman sedan 1980. Dagen efter hade även törnsångare sin näst bästa dag någonsin med 20 ringmärkta. Lite mer udda arter som fångades var två ortolansparvar den 9:e, respektive 27:e, en mindre flugsnappare den 23:e, en gräshoppsångare

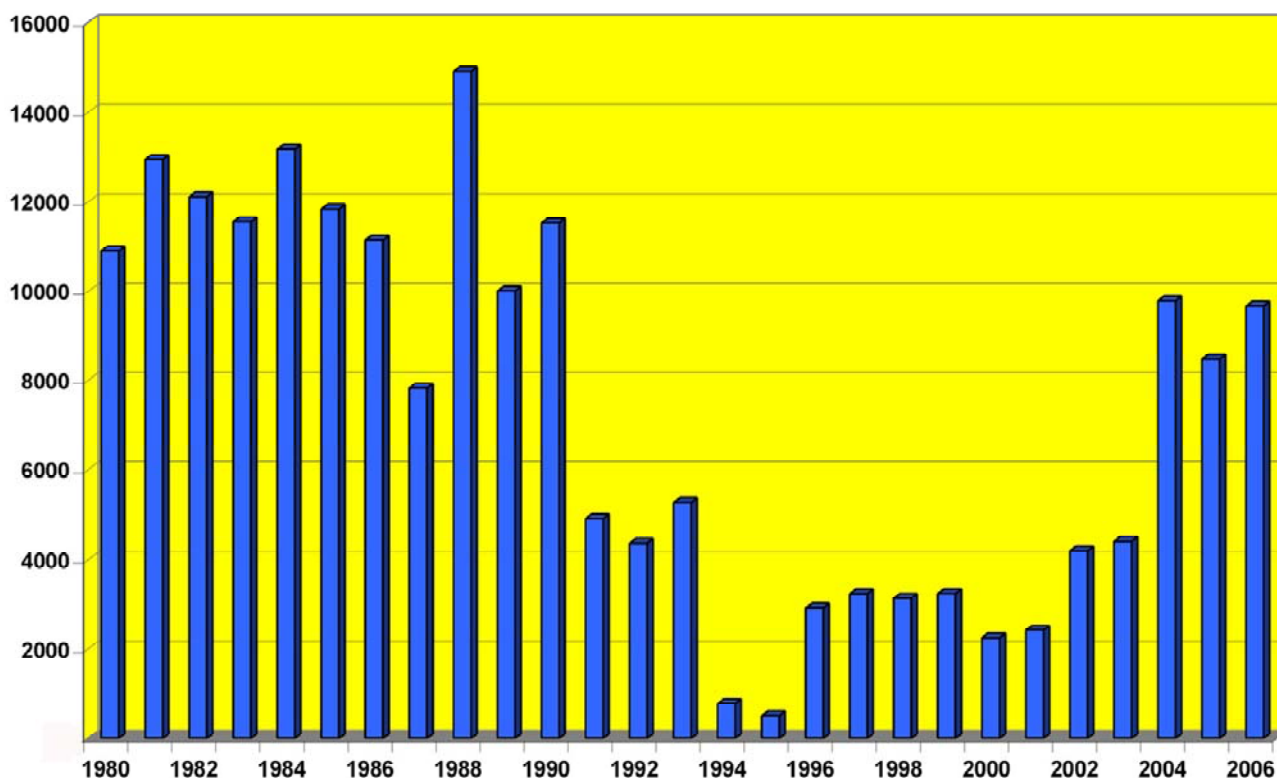
den 4:e samt en ringduva den 3:e. Ringduvan var den första som har märkts på Nidingen sedan 1988 och totalt öns nionde.

Juni: Endast 398 fåglar märktes. En blygsam siffra, men så har det genomgående varit sedan antalet fångade starar började minska för några år sedan. Månadens starsiffra slutade på endast 82 ex. Mesta art blev nu istället tobisgrissla med 163 märkta, av vilka nästan alla var boungar. Sex fångade grönbenor den 27:e är den bästa fångstdagen genom tiderna och till och med dubbelt så många som nästbästadagen. Sex strandkator den 25:e får också betraktas som exceptionellt. Av ovanligare arter märktes en sävsångare den 12:e och en rosenfink den 30:e. Rosenfinken var den enda som märktes under året.

Juli: Antalet märkta fåglar landade på svaga 328 ex. trots heltäckande bemanning. Det högtrycksbetonade vädret som rådde under hela perioden är sannolikt en orsak till den magra fångsten. Bästa art blev skärpiplärka med 120 ex., följd av silltrut med 54. Endast en kärrensäppa märktes och inga andra *calidris*-vadare, vilket är helt unikt! Fångsten av en björktrast den 20:e måste betraktas som

Fåglarna som ringmärks fångas i nät eller vadarburar. Här vittjas burarna som satts ut på tången en lugn oktobermorgon. Foto: Mikael Hake©.

Figur 1. Antalet ringmärkta fåglar per år vid Nidingens Fågelstation under perioden 1980–2006.

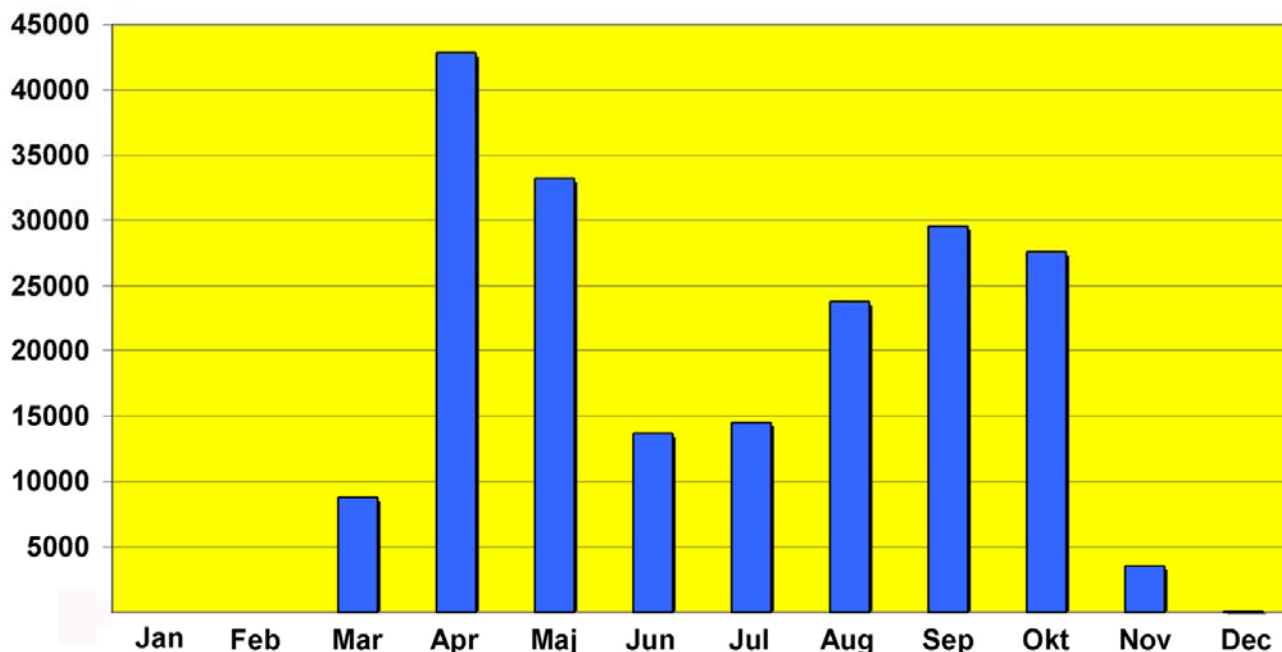
anmärkningsvärd då arten normalt aldrig ses på ön sommartid. Positivt var att hela fem svarta rödstjärtar togs under månaden. Totalt togs 14 ex. av arten under året, vilket står i kontrast till den minskning som uppenbarligen har skett på en del håll, exempelvis i Göteborg. Tre märkta vattenralar den 23:e blev ny bästa fångst dag för arten.

Augusti: Totalsumman för månaden slutade på 1 012 ex, vilket inte direkt var imponerande trots att fem dagar från den 21:e var obemannade. Månadens bästa dag blev den 30:e med 200 märkta, varav lövsångare stod för 153 ex., följd av rödhake med 33. Den 27:e ringmärktes nästan lika många fåglar; 199 stycken, och denna dag var det lövsångare (87 ex.) och rödstjärt (60) som dominerade. Dagssumman för rödstjärt är den fjärde bästa genom tiderna. Den 4:e fångades 25 kärnsnäppor, vilket var hälften av alla ringmärkta under året. Samma dag togs även årets enda småsnäppa och dagen efter togs årets enda spovsnäppa, respektive mosnäppa. Tre ringmärkta grönsångare den 5:e var tangerat dagsrekord. Rekordet delas med 18 augusti 1985 och 11 maj 1988.

September: Under åtta dagar i början av månaden (2–9:e) var stationen var obemannad. Månadens

fångst blev nu 1 477 individer. Tre dagar står i en klass för sig med 254 märkta den 28:e, 220 den 19:e och 199 den 29:e. Därutöver var det ingen dag då fler än 100 individer fångades. Ängsfiplärka blev månadens mesta fångststart med 379 ex. Ytterligare tre arter fångades i mer än 100 individer, nämligen rödhake (184), blåmes (164) och skärfiplärka (109). För två arter noterades höga dagssummor. 20 märkta sädesärlor den 20:e är näst bästa fångst dag för arten. De 34 sävsparvar som togs den 28:e är också bland de bättre dagarna. Årets enda trädkrypare märktes den 15:e och två tornfalkar den 21:e, respektive 22:e tillhör heller inte vardagligheterna.

Oktober: Den fjärde bästa oktobersiffran genom tiderna slutade på 2 229 fåglar. Grönfink var mesta märkart med 528 individer, följd av ängsfiplärka med 477. Flest antal fåglar fångades den 4:e, då 230 ex. gick i nät och burar. Rödhake (69 ex.), ängsfiplärka (46) och blåmes (25) var de flitigast förekommande arterna under dagen. Den 11:e fångades 206 fåglar, men då var det i stället kungsfågel (66) och grönfink (39) som dominerade. Grönfinkarna började anlända till ön i större antal från och med den 9:e, och var sedan dominerande under resten av säsongen. Bästa dag för arten blev

Figur 2. Månadsvis fördelning av antalet ringmärkta fåglar på Nidingens Fågelstation 1980–2006.

den 19:e med 64 märkta. Under månadens sista kväll fångades en storskarv. Det var stationens första fångst av arten och med andra ord en ny märkart. Stationens andra fångst av alkekung gjordes i ett nät den 24:e, och vår fjärde kungsfågelsångaren togs den 30:e.

November: Den 10:e blev säsongens sista verksamhetsdag, och totalt under månaden fångades 284 fåglar med den 9:e som bästasdag. Grönfink dominerade kraftigt med 225 individer. Udda arter för månaden var en sparvhök den 10:e, en svarthätta dagen innan, samt en varfågel den 2:e. Detta var den fjärde varfågeln för året, vilket är en tangering av bästa fångstår för arten.

Återfynd

Under 2006 fick vi information via ringmärkningscentralen angående 20 återfynd av fåglar som märkts på Nidingen. Av de 20 fynden var det nio fåglar som hade kontrollerats levande av ringmärkare. Fem fynd kom från Sverige och de övriga 15 från Europa, av vilka fem var från Danmark. Återfyndsfrekvensen har minskat påtagligt under senare år. Av de 20 återfynden som rapporterades 2006 var endast tre märkta under året.

De två arter som gav flest återfynd var silltrut och tobisgrissla med tre fynd vardera. Av silltruttarna var det en som blev skjuten vid en gåsupp-

födning nära Galten på Jylland i Danmark. Man kan ju undra hur störande en silltrut egentligen kan vara vid en gåsuppfödning? På de två andra silltruttarna lästes metallringarna av i Brabant, Belgien i september och Algarve, södra Portugal i slutet av november. Fynden av tobisgrisslorna föll väl in i bilden som vi har fått av tidigare fynd. Två hittades i danska vatten; ett vinterfynd från Kalundborgs fjord och ett vårfynd från Sejerö. Den senare var för övrigt årets äldsta återfunna fågel, då den var nästan sju år gammal. Det tredje tobisgrisslefyndet var en två år gammal fågel som hittades på Yttre Tistlarna i Göteborgs södra skärgård. Detta var det tionde återfyndet av tobisgrissla på Yttre Tistlarna sedan 1986.

En ung sparvhökshona som märktes på Nidingen 13 augusti 2005 hittades nydöd i Valkenburg, Holland 18 februari, troligen i sitt vinterkvarter. Det var stationens tolfte sparvhöksåterfynd men det var faktiskt hela 16 år sedan den näst senaste rapporten kom in till oss.

En holländsk forskargrupp som studerar kustsnäppornas flyttning mellan vinterkvarteren i Västeuropa och häckningsområdena i Arktis, kontrollerade en individ av arten i Porsangerfjorden, Nordnorge 19 maj 2006. Fågeln var märkt hos oss som ungfågel under höstflyttningen 21 augusti 2004. Man vet sedan tidigare att kustsnäpporna som skall upp till sina häckplatser på västsidan av

Grönland rastar och lägger på sig rejält med fett i Nordnorge på våren. Detta gör de för att de skall kunna klara flyttningen över Norska havet och den grönländska inlandsisen i ett svep. Fågeln färgmärktes även vid kontrollen.

Ett av de mer intressanta återfynden för året var stationens tredje hussvala. Den märktes som unge i en holk på Nidingen 7 juli 2005 och kontrollerades på Ottenby 8 juli 2006. Fågeln hade ruvfläck och häckade troligen i närheten.

Några riktiga "snabbfynd" gjordes inte under året. Det snabbaste var en rödhake som märktes 19 september och kontrollerades elva dagar senare vid Falsterbo fågelstation. Ytterligare en rödhake kontrollerades vid Halten i Sör-Tröndelag i mellersta Norge redan 27 september 2005. Det kan ibland ta lång tid innan uppgifterna om ett återfynd når fram till oss. Ett ännu bättre exempel på detta var den taltrast som hittades i Faro, Algarve i Portugal redan någon gång under 1991. Det tog alltså 15 år innan vi fick reda på det! Fågeln var märkt på Nidingen 24 april 1990. En annan taltrast gav ett riktigt intressant återfynd. Den hittades nyslagen av en uggle eller rovfågel i Kittilä på finska sidan en bra bit upp i Tornedalen. Detta är det överlägset mest nordliga fyndet av en Nidingen-märkt taltrast.

Stationens sjätte och sjunde återfynd av gärdsmyg gjordes på Bornholm 5 januari, respektive i Groningen, Holland 11 april. Den danska fågeln hittades nydöd vid ett garage och hade troligen flugit ihjäl sig mot ett fönster. Den holländska hade blivit tagen av en katt; en inte helt ovanlig dödsorsak för småfåglar... Båda gärdsmygarna var märkta hos oss i oktober 2005.

Sedan några år tillbaka häckar koltrast på Nidingen. En av ungarna som producerades under sommaren 2003 flög ihjäl sig mot en fönsterruta i Åsa, Halland 26 april 2005. Även de avslutande tre fynden rör alla småfåglar. En grönfink kontrollerades i Jägerspris på Själland, Danmark 7 december, 55 dagar efter märkningen på Nidingen. En ängspioplärka kontrollerades utanför Antwerpen i Belgien 6 oktober 2005, ett år och två veckor efter märkningen, och slutligen hittades en löv-

sångare nydöd i Råda, Värmland precis tre veckor efter besöket på Nidingen 5 maj. Troligen hade den flugit på ett fönster.

Främmande kontroller

26 fåglar som ringmärkts på andra platser, kontrollerades eller hittades döda på Nidingen under 2006. Av dessa har vi fått information om märkplatsen för 25 individer. En ny "kontrollart" fångades under året. Det var en törnskata som var märkt 10 augusti 2005 utanför Magdeburg i Tyskland och som kontrollerades av oss 18 maj. Det blev även "andrafynd" av såväl törnsångare som pilgrimsfalk. Törnsångaren var märkt vid Hornborgasjön 12 maj 2005 och kontrollerades precis ett år senare så när som på tre dagar. Pilgrimsfalken hade färgringar som kunde läsas av när den satt på en av öns många stenar. Den var kläckt i södra Västergötland sommaren 2005 och hade tidigare lästs av i Varberg under sommaren 2006.

28 september hittades en ilandspolad, nydöd men delvis redan uräten, silltrut med norsk ring. Den visade sig vara märkt för över 15 år sedan utanför Grimstad på norska sydkusten. En tobisgrissla som var ännu äldre, hela 17 år, kontrollerades

Ibland händer det att man fångar fåglar med defekter som trots allt lyckas klara sig. På denna roscarl, som fångades 3 augusti 2006, hade tungan vuxit ut genom strupen och fixerats där. Foto: Mikael Hake©.

des häckande i en av våra holkar. Den var född och märkt på Yttre Tistlarna (se även under återfynd ovan). Ytterligare två tobisgrisslor kontrollerades. Den ena flög in i ett nät och den andra häckade på ön. Fåglarna var nästan nio, respektive åtta år gamla och var märkta på Hallands Väderö i Skåne, respektive ön Rön utanför Onsalalandet. En annan häckare som vi haft kontakt med i flera år är en rödbena som märktes som adult utanför Pisa i Italien i maj 1993. Den har häckat på Nidingen sedan dess och lästes av vid flera tillfällen under 2006. Ytterligare en häckare som uppnått en ansevärd ålder är öns knölsvanhona. Den märktes nämligen redan i oktober 1991 vid Aspholmen på sydsidan av Hisingen i Göteborg.

Årets två snabbaste kontroller gjordes av ängs-
piplärkor som hade märkts på Hönö i månadsskiftet september/oktober. Den första kontrollerades på Nidingen efter fyra dagar och den andra efter 23 timmar. Ytterligare en Hönömärkt fågel kontrollerades, nämligen en järnsparv som märktes 17 augusti 2005 och kontrollerades av oss under vårflyttningen 5 april. Samma dag kontrollerades en annan järnsparv som var märkt vid Liège i Belgien

3 oktober 2005. Dagen innan, 4 april, kontrollerades en tredje järnsparv. Den var märkt i Välen i Västra Frölunda 4 september 2005. Nu har totalt 15 kontroller gjorts på Nidingen av järnsparvar som har blivit märkta på andra ställen. Alla har legat i ett stråk från Belgien/Luxemburg i söder till Sydnorge i norr.

Redan hösten 2005 kontrollerades en finsk talgoxe på Nidingen (se FpV 4-2006). När verksamheten kördes igång i början av april 2006 så hittades denna talgoxe död inne i ett av husen på ön. Fågeln hade fastnat bakom en tavla som hängde på en vägg inne i ett av rummen. Hur den hade lyckats ta sig dit är det ingen som vet. En blåmes som ringmärktes vid Falsterbo fyr redan 2 oktober 2003 kontrollerades hos oss 3 november 2006. Det var en hona som nu kanske gjorde sin fjärde flyttning. Två andra småfåglar som tidigare besökt svenska fågelstationer var en rödstjärt som märktes på Utklippan i Blekinge 18 maj 2005 och kontrollerades av oss 6 maj 2006, samt en lövsångare märkt på Torhamns fågelstation i Blekinge 5 augusti 2005 och fångad av oss 27 april. Fyndet av rödstjärten är intressant, då fågeln verkar ha för-

Nidingens fjärde kungsfågelsångare märktes 30 oktober 2006. Foto: Mikael Hake©.

skjutit sin vårliga flyttrutt ca 25 mil västerut.

Vi kontrollerade även två grönfinkar som följde den ”vanliga” ruten från Norge och ner längs Västkusten (se även under ringmärkning ovan). Den ena fångades på stationens sista verksamhetsdag 10 november. Den var märkt vid Oslo i Norge 46 dagar tidigare. Den andra märktes i Uddevalla redan 8 oktober 2003 och kontrollerades hos oss 18 oktober, det vill säga drygt tre år senare.

Fågelstationen i Makkevika i Möre och Romsdal utanför Ålesund i Norge har under de senaste åren ringmärkt mycket höga antal av skärpiplärka. Exempelvis märktes nästan 5 000 individer under åren 2003–2005! En fågel som märktes där 27 september 2005 kontrollerades hos oss 19 oktober i höstas. En sävsparv fångades på Nidingen 9 maj, vilket är ganska sent under artens vårsträck. Anledningen var nog att den skulle högt upp i den norska fjällvärlden där snön fortfarande ligger djup i början av maj. Den var nämligen märkt i Fokstugu på Dovrefjäll 11 september 2005.

En rörsångare märkt i Oost-Vlanderen, Belgien 29 augusti 2004 kontrollerades på Nidingen 9 maj. Detta fynd faller väl in i ett känt mönster för rörsångarens vårflyttning. Stationens 28:e kontroll av en främmande rödhake gjordes 4 oktober 2006. Fågeln var märkt lite drygt tre år tidigare på Christiansö utanför Bornholm i Danmark. Detta var den tredje rödhakekontrollen från Christiansö, och det märkliga är att även en av de tidigare två fåglarna blev över tre år innan den kontrollerades på Nidingen. Totalt har annars endast åtta av de 28 rödhakarna uppnått en ålder av minst ett år innan de har kontrollerats.

Det avslutande fyndet rör den fågel som avståndsmässigt var märkt längst ifrån Nidingen. På den lilla ögruppen Columbretes som ligger i Medelhavet innanför Mallorca, ca 50 km utanför Spaniens kust, märktes en lövsångare under vårflyttningen 29 april 2005. Hos oss kontrollerades den våren 2006, närmare bestämt 5 maj.

Egna kontroller

Som vanligt gjordes ett stort antal ”egna” kontroller av fåglar som vi tidigare har märkt på Nidingen. Bland dessa så är det tre individer som utmärker sig lite extra. Den första är en strandskata som märktes som adult på Nidingen redan 1 augusti 1980. Detta innebär att den var minst två år vid märktillfället och att den nu alltså hade uppnått en

ålder av minst 28 år. En skärpnäppa som märktes 31 december 1985 sågs och kontrollerades under våren, nästan 21 år gammal. Det är världens äldsta ringmärkta skärpnäppa. Vidare kontrollerades en tobisgrissla som märktes på Nidingen som bounge sommaren 1979. Den häckade på ön under året och fick fram en unge vid en ålder av 27 år.

Observationer

Antalet arter som observerades från Nidingen under året blev 188, vilket är fem fler än vad som sågs 2005. Oktober bjöd på många fina havsfågeldagar. Grålira observerades sju dagar under månaden med som flest sju individer vardera den 5:e och 8:e. Den 8:e sågs även 23 storlabbar. Månadens två sista dagar gav höga antal av en del havsfågelarter då totalt 1 300 stormfåglar, 2 300 tretåiga måsar, 1 800 sillgrisslor, 360 tordmular och 110 alkekungar räknades in. Under dessa två dagar sågs även svartnäbbad islom, grålira, bredstjärtad labb, storlabb och lunnefågel. Året har även varit bra för lommar, då totalt tre svartnäbbade och fem vitnäbbade islommar setts. Dessutom räknades nästan 4 000 sydsträckande smålommar in under perioden 7–12 maj.

En ny art för Nidingen observerades under året, nämligen bläsgås som sågs med 12 ex. som sträckte mot sydväst 29 oktober. Efter kontroll och revivering av en del gamla observationer har vi kommit fram till att 257 arter nu är sedda från ön till och med 2006. Det finns dessutom uppgifter om att ytterligare några arter har observerats, men de har inte rapporterats till/godkänts av raritetskommittén. För några av de mer intressanta observationerna som gjordes under 2006 följer en detaljerad redogörelse nedan (totala antalet dagar en art observerats under året anges inom parentes).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus* (3)

En observation under våren, nämligen 7 ex. mot nordost 2.4. Under hösten sågs 1 ex. sträcka söderut tillsammans med 15 sångsvanar 29.10 och 5 ex. flyga åt samma håll i en artren flock 2.11.

Bläsgås *Anser albifrons* (1)

12 ex. sträckte mot sydväst förbi ön 29.10. Det var första gången som arten observerats på Nidingen.

Prutgås *Branta bernicla* (21)

Sex obsdagar under våren med som mest 110 ex. mot nordost 25.5. Under hösten sågs som mest 12 ex. 7.10.

Sjööorre *Melanitta nigra* (138)

Under april sågs 5 600 ex. sträcka söderut med högsta dagssumman 1 740 ex. den 14:e. Dessutom låg en flock på flera hundra individer vid Lillelands fyr, strax öster om Nidingen, under större delen av sommaren. Det var i denna flock som den vitnackade svärtan sågs (se nedan).

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata* (3)

1 hanne rastade tillsammans med sjöorrarna som nämnts ovan 30.5–1.6.

Salskrake *Mergus albellus* (1)

1 honfärgad fågel sågs sträcka mot sydväst tillsammans med fem knipor 27.10. Arten ses mycket sällan på Nidingen.

Smålom *Gavia stellata* (54)

Bra sträck under första halvan av maj med totalt 4 000 ex. mot söder bara under perioden 7.5–12.5. Högsta antalet noterades 9.5 med 1 380 ex.

Svarnäbbad islom *Gavia immer* (3)

Under hösten sågs totalt tre fåglar som sträckte mot söder fördelat på 30.10, 7.11 och 10.11.

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii* (4)

Totalt fem fåglar sågs; 2 ad. mot söder 10.5, 1 ex. mot norr 19.5, 1 ex. mot väster 26.9 och 1 ex. mot söder 4.10.

Stormfågel *Fulmarus glacialis* (31)

Under våren noterades höga antal 23.5–25.5 då 80 ex., 45 ex., respektive 55 ex. sträckte söderut. Högsta dagssumman under hösten blev 31.10 då 1 120 stormfåglar passerade söderut.

Grålira *Puffinus griseus* (10)

Första observationen gjordes 27.9 då 1 ex. sträckte söderut och sista gjordes 7.11 då 2 ex. flög åt samma håll. Oktober gav totalt sju obsdagar av arten och såväl den 5:e som 8:e kunde sju sydsträckande fåglar räknas in.

Mindre lira *Puffinus puffinus* (1)

1 ex. sträckte mot norr 16.8.

Obestämd lira *Puffinus sp.* (2)

2 ex. mot söder 23.5 och 1 ex. åt samma håll 25.5. I båda fallen rörde det sig troligen om mindre liror.

Havssula *Sula basana* (97)

Högsta antalen av sydsträckande sulor under våren noterades 18.4 med 75 ex., 23.5 med 260 ex., 25.5 med 120 ex. och 26.5 med 95 ex. Tre dagar står ut under hösten; 7.10 med 217 ex., 8.10 med 127 ex. och 27.10 med 210 ex. Samtliga individer sträckte söderut.

Toppskarv *Phalacrocorax aristoteles* (170)

Liksom föregående år sågs arten under årets alla månader med som mest med 123 ex. 9.10.

Havsörn *Haliaeetus albicilla* (1)

En yngre fågel sträckte mot norr förbi ön 10.11. Det har gjorts väldigt få havsörnsfynd på Nidingen genom åren, men under de senaste säsongerna har arten setts så gott som årligen.

Jaktfalk *Falco rusticolus* (3)

Två fåglar sågs under året. Den ena rastade tillfälligt på Nidingen 24 och 25.9. Första dagen flög den sedan in till Malö och andra dagen försvann den söderut. Den andra var en juvenil fågel som sträckte mot sydväst förbi ön 20.10. Detta var tredje, respektive fjärde fyndet av jaktfalk på Nidingen.

Skärnäppa *Calidris maritima* (95)

Högsta antalet som noterades under våren var 225 ex. 13.4. Vårens sista observation av arten gjordes två månader senare, nämligen 13.6. Från och med början av oktober sågs arten åter regelbundet med som mest 69 ex. 6.11.

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus* (2)

1 ex. rastade vardera 27.9 och 21.10. Arten är ovanlig på Nidingen.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus* (2)

En fågel rastade utanför ön 6–7.10. Arten ses ej årligen på Nidingen.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus* (15)

Två observationer gjordes under våren då 1 ex. sågs sträcka söderut 5.5, respektive 11.5. Hösten började med att en 1K-fågel höll till runt ön och jagade tärnor under perioden 11–20.9. Övriga observationer av arten gjordes 7.10, 8.10, 31.10, samt 7.11 då vardera 1 ex. sträckte söderut.

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus* (1)

En adult fågel sträckte västerut lågt över ön redan 28.6.

Storlabb *Catharacta skua* (11)

Under våren sågs totalt 8 ex. fördelat på 1 ex. 7.4, 5 ex. mot söder 23.5, samt 2 ex. åt samma håll 26.5. Hösten bjöd på åtta obsdagar för arten med som mest 23 ex. mot söder 8.10.

Skräntärna *Sterna caspia* (1)

1 ex. observerades 16.5. Arten ses inte årligen på Nidingen.

Svarttärna *Chlidonias niger* (3)

Totalt sågs 5 individer sträcka mot söder under en fyrdagarsperiod med 2 ex. 6.5, 1 ex. 7.5, samt 2 ex. 9.5.

Alkekung *Alle alle* (21)

Arten sågs dagligen mellan 20.10–9.11 med totalt 350 ex. De tre dagar då högst antal sågs var 6.11 med 70 ex., 31.10 med 55 ex. och 30.10 med 53 ex. Samtliga individer sträckte söderut förbi ön.

Lunnefågel *Fratercula arctica* (14)

En observation under våren, nämligen 1 ex. mot söder 14.4. Anmärkningsvärda är de observationer av rastande fåglar som gjordes under sommaren med 1 ex. 7.6 och 2 ex. 28.6. I det sistnämnda fallet observerades till och med spelbeteende(!). Efter detta sågs även 1 ex. 2–3.7, respektive 9–10.7. På hösten observerades arten i oktober och november med högsta antalet 7.11 då 4 ex. sträckte söderut.

En av årets mest anmärkningsvärda observationer gjordes av dessa lunnefåglar 28 juni 2006. Tiggbeteende observerades. Foto: Uno Unger©.

Berglärka *Eremophila alpestris* (7)

Sågs med enstaka exemplar 18.10–2.11 med som mest 2 ex. 24.10. Antalet observerade berglärkor på Nidingen har minskat under senare år.

Större piplärka *Anthus ricardi* (2)

Liksom förra året observerades arten, i år med 1 ex. som rastade på ön 27–28.9. Detta var det tredje fyndet på Nidingen.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* (4)

En vårobservation; 1 ex. mot nordost 11.5. Under hösten sågs enstaka fåglar 14:e, 16:e och 19.9.

Näktergal *Luscinia luscinia* (3)

1 ex. ringmärktes redan 24.4. Tyvärr undersöktes fågelns inte i detalj, men tiden på året och vinglängden utesluter inte att det kan ha rört sig om en sydnäktergal.

Blåhake *Luscinia svecica* (9)

Sedd under nio dagar 5–27.5 med som mest 4 ex. 10.5.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquata* (3)

En honfärgad individ av östliga rasen *maura* rastade på ön 16–18.10.

Ringtrast *Turdus torquatus* (7)

Endast vårfynd av tre individer; 1 hanne 2.5, samt 1 honfärgad 20.5, respektive 26–30.5.

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* (1)

1 ex. ringmärktes 30.10. Fågeln uppmärksammades under havsfågelspaning denna blåsiga dag då den kom och satte sig i vresrosen utanför vårt hus. Nätet i busken sattes upp och den gick i omedelbart. Det var den enda fågelns som nätfångades denna dag!

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* (6)

Utöver de tre fåglar som ringmärktes 23.5, 19.9 och 28.9 gjordes en något udda observation av arten 15.7 då en honfärgad individ rastade.

En honfärgad svarthakad buskskvätta av rasen *maura* gjorde ett besök på Nidingen 16–18 oktober 2006. Foto: Mikael Hake©.

Världens äldsta ringmärkta skärnsnäppa kontrollerades och sågs på Nidingen under våren 2006. Den är 21 år gammal och har med åren blivit allt vitare i ansiktet. Foto: Mikael Hake©.

Svartkråka *Corvus corone corone* (27)

1 ex. anlände till Nidingen 3.5 och höll sedan till på ön hela månaden ut.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* (3)

3-4 fåglar sågs 18.5 och 1 ex. dagen efter. En hona med inaktiv ruvfläck ringmärktes även 30.6.

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes* (1)

1 hanne märktes 20.4. Arten ses inte årligen på Nidingen.

Ortolansparv *Emberiza hortulana* (3)

1 honfärgad märktes 9.5, respektive 27.5 (kvar även 28.5).

Av övriga intressanta observationer kan nämnas en gråsäl som sågs 22.10 och som mest 77 knubbsälar 10.5. Tumlare sågs dessutom under 33 dagar med som mest 10 ex. 14.9, respektive 14.10.

Häckfåglar

Liksom tidigare år inventerades Nidingens häckfåglar under sommarhalvåret. 2006 var det tyvärr inte möjligt att inventera måsfåglar och tärnor lika noggrant som under 2005. Detta berodde på att vädret var väldigt kallt och blåsigt under den tid när vi brukar räkna deras bon, och att vi därför inte ville riskera att några häckningar skulle påverkas av inventeringen. Vi har dock inga indikationer på att det skulle vara några större förändringar i dessa populationer.

Liksom under 2005 häckade 24 arter på Nidingen 2006. När det gäller artsammansättningen så var det två arter som tillkom och två som försvann. Skrattmåns häckade med ett par, vilket var första gången sedan 1993. Efter ett uppehåll på ett år häckade återigen småtärna med ett par. Tyvärr fick ingen av arterna ut några ungar. De arter som försvann som häckfåglar var silvertärna och stare. Staren är ett sorgligt kapitel. Efter att ha häckat på Nidingen sedan verksamheten kördes igång 1980, som mest med 11 par, var det första året den sak-

nades som häckfågel. Silvertärnan har tidigare bara häckat med enstaka par, så artens frånvaro 2006 kan vara en tillfällighet.

I övrigt häckade knölsvan med ett par som vanligt. 17 juni sågs tre nykläckta ungar i boet, men det är oklart huruvida de klarade sig eftersom stationen var obemannad under en vecka efter kläckningen. Knölsvanarna har för vana att lämna ön med eventuella ungar strax efter kläckningen. Fyra par kanadagås hittades och sju ungar fördelade på två kullar (6+1) producerades. En märklig detalj var att kullen med sex ungar hela tiden åtföljdes av tre adulta individer! Gravand häckade med ett par och eventuellt gjordes häckningsförsök av ytterligare ett par. Paret som säkert häckade kläckte ut två ungar som tyvärr inte klarade sig till flygg ålder.

Gräsand och småskrake häckade med ett okänt antal par. Dessa arter är närmast omöjliga att inventera, eftersom de oftast lägger sina bon i öns ogenomträngliga slånbuskar. En gräsandskull och två kullar småskrake sågs, men samtliga ungar blev tämligen omedelbart tagna av trutarna. Ejdern verkar vara på tillbakagång och även om ingen noggrann inventering gjordes, hittades endast 13 bon, vilket är en väldigt låg siffra. De par som häckade lyckades i alla fall bra, då många ungar sågs utanför ön under sommaren. Eftersom arten uppenbarligen minskar kommer vi att försöka inventera den mer noggrant under kommande år.

När det gäller vadare så häckade strandskatan med minst 12 par, vilket får betraktas som normalt. 12 ungar märktes, och av dessa klarade sig fem. Dessutom klarade sig ytterligare en unge som vi inte lyckades märka. Rödbenan har ökat under de senaste åren och häckade nu med fem par som producerade sammanlagt minst fyra ungar. Trenden för större strandpiparen är tyvärr den rakt motsatta. Från att ha häckat med 10-15 par under

många år är antalet nu nere i endast 4-5. Vad minskningen beror på vet vi inte.

Den tretåiga måsen hade ett riktigt dåligt år. 44 ungar märktes hos de 35 par som häckade men endast maximalt 15 överlevde till flygg ålder. Tobisgrisslan hade däremot ett mycket bra år. Hela 182 ungar märktes hos öns häckande par, vilket är bland de högsta siffrorna någonsin.

Skärpiplärkan häckade som vanligt med många par, men det exakta antalet är svårt att uttala sig om eftersom en noggrann inventering tar väldigt mycket tid i anspråk. Av antalet ringmärkta, flygga ungfåglar att döma så har dock populationens storlek inte förändrats nämnvärt. Sädesärlan häckade med fyra par, vilket är normalt. Även antalet hussvalepar låg i nivå med de senaste åren, då vi hittade 11 häckningar i de holkar som vi satt upp för arten. Pilfinkarna hade det tufft under den gångna vintern, och endast tre par häckade på ön 2006. Paren lyckades dock väl med häckningen och sannolikt fick alla tre ut två kullar. Koltrasten är en relativt ny häckare på ön. I år höll två hannar revir på ön, varav en lyckades genomföra en häckning som producerade fyra ungar.

Som vanligt sparar vi vattenrallen till sist. Arten verkar nu häcka i så gott som alla buskar och snår på ön. Det stora antalet märkta individer under året indikerar att minst fem par nu häckar på Nidingen. Grymtande vattenrallar har nu även hörts på Yttre Tistlarna en bra bit norr om Nidingen, och kanske är det så att "våra" fåglar börjar sprida sig till närliggande öar.

Tack

Nidingenkommittén och GOF vill framföra ett stort TACK till alla som varit delaktiga i verksamheten under 2006. Vi tackar dessutom Fastighetsverket, Nidingens Vänner, Länsstyrelsen Halland och Kungsbacka Kommun för trevligt samarbete under året.